

Sommertogt

Onsdag den 7. august.

Da alle gemmer på DAGMAR var blevet udnyttet, forlod vi hjemhavnen kl. 11,50 med kurs mod det Sydfynske.

Årø om styrbord

Sønderhjørne på Horne

Vejret var lige det, der skulle til for at hovmesteren var tilfreds. Svage vinde og spredt skydække. Jeg havde sat næsen op efter vind fra N, som de kloge havde lovet, men på DAGMAR er det nu engang Vorherre og Vibeke, der bestemmer, så vi fik den smule vind, der var, fra SØ, hvilket betød, at den trofaste BUKH måtte

slide i det med 6 knob på loggen til vejs ende uden sejlene blev luftet på det til tider blikstille Lillebælt. Men det gjorde den fint, så vi landede i Fåborg i god ro og orden kl. 17,30 efter den rene magssejlad. Det eneste, vi undrede os over, var den nye Lyøfærge, der mellem Avernakø og Lyø pludselig gjorde holdt et kvarters tid, mens den nussede rundt om sig selv. Hvorfor står lidt hen i det uvisse. I Fåborg fandt vi let en plads, men en af de lokale kunne berette, at der tidligere havde ligget omkring 300 både i den gamle havn. Godt vi er startet sidst på sæsonen. Til gengæld fik vi på kajen besøg af en

masse oldtimere – ja 4-hjulede, der trak en masse snak og besøgende til. Og på DAGMAR gik hyggen også sin gang med både det ene og det andet!

34 sømil.

Torsdag den 8. august.

Kl. 8,00 genlød fra klokketårnet "Morgenstund har guld i mund", men koordineringen var ikke helt på plads, da skyer skyggede for guldet. Til gengæld var der megen hygge ved morgenbordet på turens første morgen med udsigten ind mod havnefronten.

En formiddagstur bragte orden i kabyssen, da vi stik imod skik og brug var afsejlet fra Haderslev uden det obligatoriske lager af køkkenruller!

*Det er så svært
at gå forbi
Fåborgs slagter*

Hele Fåborg by var på den anden ende med flag og Jazzorkester på torvet. Man ventede et stort krydstogtskib med 800 gæster, men man måtte nøjes med bl.a. dem fra DAGMAR, da den store skude ikke kunne passere Kielerkanalen pga af slusearbejde. Til gengæld havde vi masser af plads i byen og vi lagde da også godt med kontanter i byens forretninger: hjemmelavet rygeost og en håndfuld cigarer hjembragte vi også til DAGMAR sammen med en gryde til Kabyssen købt i

en genbrugsbutik. Og så besteg vi klokketårnet for at nyde udsigten over byens smalle gader og øerne i det fjerne hvorefter vi stressede af i køjerne.

Kl. 17,00 blev skibscyklernerne gjort klar til landgang, thi en romantisk middag med Vibeke var under opsejling på Hvedholm Slot på Horne Land. 4 km blev tilbagelagt i kuperet terræn omgivet af bølgende korn-

marker med udsigt til Horne rundkirke, Svanninge bakker og kirke i ren tour de France-stil, mens eftermiddagssolen beskindede såvel os som det storslåede landskab. Slottet lå med tårn og hovedbygning "yndigt" gemt af fynske træer og allé omgivet af park og voldgrav. Det må være kostbart at vedligeholde hele dette anlæg. Det afspejledes også i prisen! Til gengæld tiltalte vi af tjeneren med "herren og fru"! Hjemturen i medvind og ned ad bakker var en ren svir - måske den chilenske vin var medvirkende! DAGMAR-hygge i cockpit med dit og dat sluttede en "romantisk" dag i Fåborg uden 800 tyske cruiser-turister med toner fra klokkespillet!

Rundkirken på Horne Land i aftensolen

Fredag den 9. august.

Mens morgensol og krydderduft fra det nærliggende røgeri fyldte vor havneplads, skaffede skipper morgendram m.m. Samtidig bemærkedes, at de lokale fiskere var mødt talstærkt op på broen for at drøfte fiskerisituationen med en kollega, der gjorde garn klar til dagens

dont. Snakken var meget omfangsrig, for det tog det meste af halvanden time!

Kl. 10,30 stod vi ud ad havnen med kurs mod Troense. Let vind fra SV fyldte genuaen mes BUKH'en brummede behageligt under dørken. Der var tæt trafik i det sydfynske, men da pladsen er

rigelig, kunne alle nyde en afstressende sejltur. Kursen blev efter Svelmø Trille lagt direkte

mod Bregninge kirke på toppen af Tåsinge i det fjerne, og sådan gik det støt til indsejlingen af Svendborg Sund ved Iholm, hvor hele to ærøfærger hastede forbi DAGMAR i hver sin retning.

Derefter var det lutter kendte steder, der dukkede op: Horse skov, broen, Skovhuset, husene langs Kystvej, Svendborg Havnefront, Vindebyøre, Ventepose Mølle og til sidst Troense, hvor vi fik snak med Søren Havnefoged, som til gengæld fik sin betaling. På en herlig dag i sommersonne fandt DAGMAR en god læplads ved broen i Troense.

18 sømil

Lørdag den 10. august.

Hvordan er det så at vågne op ved 6-tiden neden for skrænterne ved Troense Badehotel med udsigt til Thurø modsat sundet? Solen står rød og rund over Thurø Bund, mens et tæt skydække nærmer sig vestfra. Vi ser nok ikke mere til solen i dag. Sundet ligger blank og glat – stilheden brydes kun af flokke af svaler, kurrrende duer i træerne langs vejen samt jamrende måger her og der. Fjerne morgenfriske menneskestemmer lyder fynsk hen over vandet og synes nær ved. Det hele bliver fordøjet med en kop kaffe og en dram inden vi henter de 4 rundstykker havnemeister Søren har hentet hos bageren.

I Troense er der ingen betalingsautomat, men Søren "dyrlæge" der fra sin bolig ved Damskibsbroen flere gange dagligt er på stikkerne. Havnepenge 100 kr alt incl. opkræves i fuld uniform: (luft)kaptajnsskjorte fra sønnen og skipperkasket fra afdøde kaptajn Kjærulf fra Mærsk. Prisen er i øvrigt 200 kr for os at ligge i Svendborg havn med betalingsautomat!

Dagen byder på tur med cykler gennem Bregningeskoven til Vindeby – og solen havde bestemt sig for at forgyldte dagen, men de høje træer gav skygge og skovdufte af skovmærker der, hvor skovmaskinerne ikke havde ryddet bevoksningen af de gamle asketræer. Turen gik selvfølgelig hen ad Kystvej forbi drengetidens Bratenskov og hjemmet i Skovhuset, der i dag ser ganske anderledes ud! Inden provianteringen i Brugsen i Sundhøj fik vi hilst på Erna, Essotankens herskerinde i 1970-erne! Hos slagteren i Vindeby skaffede vi

de to sidste madpakker, der blev indtaget på molen ved havnen i Vindeby, mens dønningerne fra Ærøfærgen slikkede os om fødderne. Så gik turen tilbage til

DAGMAR for at holde siesta, imens en hidsig tordenbyge trak hen over Troense. Efter opklaringen hjemstøttes Grønnegade og Valdemar Slot, hvor vi nød en lille ting i "Æblehaven", mens travle folk riggede til en koncert i slotshaven om aftenen med Thomas Helmig og Trine Dickov.

På vej til slottet ad Præstealléen omgivet af kornmarker og store skræppeblade

Inden den næste samling regnbyger drev her forbi, var vi atter i tørvejr på DAGMAR. Grillen blev afløst af kabysens grej afbrudt af den altid korrekt klædte havnefoged, der fik, hvad han ønskede midt i regnbygerne. Vi sluttede dagen med et glas eller to, mens musikken fra slotsparken lød i det fjerne. Vi kalder det for ferie!

Søndag den 11. august

Dagens første øvelse: forhaling til ny plads, da Søren havnefoged kunne meddele, at ejeren kom hjem. Dernæst morgenvask og skafning inden vi på cykler besteg Tåsinges højeste punkt for at få dagens tekst forklaret af Per Aas i en stopfyldt Bregninge kirke – og det gjorde han som sædvanlig rigtig godt!

På kirkegården ligger soldater fra de Slesvigske krige begravet. De døde på lazarettet på Valdemars Slot.

Efter denne åndelige oprustning, checkede vi gravsted og så gik det ned ad bakke mod Horse skov. Hjemturen gennem løvskoven med de høje slanke løvtræer langs sundet, mens vi indsnusede duftene fra den fugtige skovbund, var hardcore Tåsinge!

Frokostskafning på DAGMAR efterfulgtes af den sædvanlige kraftige regnbyge, men solen er stadig den, der bestemmer! Resten af søndagen gik med fokus på feriersysler til livets fortsatte beståen såvel intellektuelt som organisk!.

Mandag den 12. august.

Byger og blæst gjorde, at vi udsatte videre sejlads til bedre tider. I stedet udnyttede vi Fynbus, der havde stoppested lige ved broen, og tog på bytur i Svendborg. Byens 2 kirker samt et enkelt supermarked besøgte vi, ligesom Assistens kirkegård, hvor vi formodede at hovmesterens tipoldefar Olaus Lund måtte være begravet sidst i 1800-tallet. Det lykkedes dog ikke at finde noget gravsted.

De to bykirker er som nat og dag: Vor Frue med lys hvidkalket kirkeskib, mens Sct. Nikolais indre prægedes af mørkerøde munkesten. Også i Vor Frue kirke kunne vi se en nænsom restaurering, hvor vor tids kunstnere havde forestået udsmykningen ud fra kristendommen og ikke – som i vor domkirke i Ribe – fyldt rummet med underlige smølfer!

Tirsdag den 13. august.

Det ustadige vejr med vind af 8 – 10 m/sek samt kraftige byger, fik os til at hygge os videre her i Troense, hvor der er læ, atmosfære og fin udsigt over sundet. Efter morgenskafningen tog Fynbussen os med til Svendborgs Naturama, hvor et par rundvisninger med guide og på egen hånd overbeviste os om, at der findes

gode oplevelser i Svendborg. Men uden for city ligner byen en bunke bras med nyt og gammelt rodet sammen – nøjagtig lige som i Hamburgs kvarterer, vi besøgte for en måned siden! Sådan var det ikke i de go'e gamle dage, men bystyret nu og tidligere har ikke forvaltet opgaven med respekt for byens historie ved Sundet! Så var det hyggeligere at slutte dagen i Troense, skønt vinden tiltog i styrke.

Svendborg Sund set fra Fynbus-perspektiv

Dagen sluttede med besøg på DAGMAR af et par skolekammerater, der ankom midt i en af flere kraftige regnbyger, der huserede her på egnen. Vi delte et par glas og udvekslede minder fra det forrige årtusind mens dagen rindede ud.

Onsdag den 14. august.

Morgenvækning: sus og piv i rigningen! 12 – 15 m/sek. skabte uro på sundet, så vi fortsætter her på pladsen, mens solen bemægtiger sig herredømmet og fordriver de grå skyer. Formiddagen går med almindelig restitution (dæmpning af søvn- og kaffebehovet) og efter frokost står den på cykeltur til Nørreskoven på Tåsinges læsede!

Den 400 år gamle Ambrosiuseg opkaldt digteren Ambrosius Stub, der boede på Valdemar Slot, men døde i Ribe.

Vi fulgte bøgetræerne langs Lunkebugtens bred og forstod helt præcis, hvad Öhlenschläger havde ment, da han skrev om det yndige land, hvor bøgen spejler sin top i bølgen blå.

Ormerenden, en næsten 1 km lang kanal gravet i fjern fortid fra Lunkebugten til Borgen Kærstrup inde i landet.

"Elvira Madigan-stenen"

Og i Nørreskoven checkede vi Ormerenden og pletten, hvor Elvira Madigan og grev Sixten Sparre blev fundet inden vi provianterede is i Lundby. Men så var vi også klar til hjemturen gennem skoven og til genopladning på

DAGMAR, hvor ovnbagte rødfisk fra Esbjerg var prikken over I'et – i Troense landes heller ingen fisk! Mens solen nærmede sig skovens træer i Pilekrogen, aftog vindstyrken, hvilket er gode tegn for morgendagens planer om afsejling mod Marstal.

Da "Ormerenden" for længe siden blev dannet, var vandstanden i Syddanmark 1 meter højere end i dag, mener nogle fagfolk, Derfor var det muligt at færdes med skib til Kærstrup voldsted (Valdemar Slots forgænger!) inde i landet gennem denne kanal. Nu er det jo en ting, hvad de kloge mener - noget andet er virkeligheden, som enhver fornuftig tøsing holder sig til. Og den er som følger:

I Arilds tid - mere præcist da Arrild var dreng - var Tåsinge slemt plaget af rotter. Derfor fik man besøg af en rottefænger, der kunne sit kram. Han vidste lige, hvordan man kunne udrydde utøjet. Der var blot en betingelse, han stillede: Tåsingeboerne måtte love, at der ikke fandtes Lindorme i denne del af landet. "Selvfølgelig gør der ikke det", svarede de. Hvem har nogensinde set en Lindorm på Tåsinge? Rottfænger lavede så et stort bål inde på øen, sagde sine hemmelige trylleord, og vups sprang rotterne fra alle kanter ind i bålet og blev brændt. MEN..... Desværre kom der også en Lindorm, der havde gemt sig i Lunkebugten. Den møvede sig hele vejen op gennem landet og efterlod den store rende, der i dag går gennem Nørreskoven. Og ikke nok med det - den sprang også ind i det store bål, men tog samtidig rottefænger med. Desværre overlevede nogle rotter, som stadig generer rundt omkring på øen.

Torsdag den 15. august.

Solen skinner denne morgen både på os, og på Jens, der er på vej til Læsø for at bøvle med havvindmøller. Vi bakser lidt med kaffe og morgencomplét og forbereder os mentalt til afsejling efter frokost på det sydfynske farvand, der ser rolig og tilforladelig ud: 4-7 m/sek. fra vest. Kl. 14 skinnede solen og selv hovmestere

ren så tilfreds ud. Vi slap fortøjningerne til Tåsinge og blev snart grebet af den stærke østgående strøm, der førte os ud forbi Frederiksstaden i Troense og ud i Lunkebugten, hvor vi mødtes af en let SV-lig vind. Mens Valdemars slot forsvandt bagude, kom Stenodden

tættere på, og inden længe lå DAGMAR i sejlrenden øst for Langelandsbroen med 2 knob strøm imod. Det stillede større krav til BUKH'en, der, selv om den godvilligt gav den en ekstra skalle, ikke kunne mønstre mere end 4 knob på loggen! Vi nåede dog trygt i havn kl. 16,00, og med udsigt til broen, hvor tåsingebønderes traktorer i lind strøm fragtede nyhøstet korn til siloen på havnen i Rudkøbing, sluttede dagen med havblik og på enhver måde en mæt besætning.

7 sømil

Fredag den 16. august.

Lun luft, overskyet og morgenskaftning med hjemmelunede rundstykker kan nok gøre enhver sømand og -kone godt tilpas. Formiddagen brugte vi til tøjvask i havnens vaskerum – fint! Der mødte vi en officielt udseende herre: "Er du havnefoged?" spurgte vi. "Næeee! Je æ he' bar!" men adgang til havnekontoret havde han, og han havde også været med i Dansk Søredning med base i Rudkøbing. Han var, fortalte han, flere gange alarmeret for at hente udspringere fra Langelandsbroen – beredskabet ligger lige ved siden af, så de er hurtigst fremme! Vore broer har desværre en vis tiltrækning på ulykkelige sjæle.

Efter frokostskaftning sprang køjerne op på ryggen af os, men vi fik dem dog børstet af og landsat cyklerne til brug for en Rudkøbing city-rundtur. Trafikhavnen var en stor skuffelse – i gamle

dage summede der af liv med færge- og godstrafik. I dag ses forfaldet mange steder. Sunkne skibsvrag i havnen mens korndynge-erne fra Tåsinges og Langelands bønder bugner på kajerne her i høstsæsonen. Tidligere havde Vestas en vinge-fabrik her, men da by-

rådet ikke gik positivt ind for en uddybning af havnen, så den besværlige transport væk fra øen af de store møllevinger kunne undgås, lukkede fabrikken og mange arbejdspladser forsvandt. Rudkøbing er noget af en lilleputby, hvor der i gågaden er alle de butikker, man behøver, men turisttrængslen når ikke Saltgade i Ribe til sokkeholderne! Til gengæld ser vi flere steder hyggelige smalle stræder med stokroser og gamle huse, der fastholder et indtryk af en by med sin egen sjæl, der fortæller om fordums større betydning.

På DAGMAR blev cyklerne stuvet væk, og andre ting fundet frem, mens vi nød den lune sommervind og roen i skudehavnen.

Lørdag den 17. august.

Et gedigent regnvejr vækkede os, og med udsigt til en grå formiddag, havde vi god tid til at få sjælen med inden morgenskaftning var overstået. Og da regnen var flyttet til Sjælland, slap vi fortøjningerne kl. 11,00 og stod sydpå i Rudkøbing Løb, hvor strømmen gav os et ekstra skub mod den lette SV-vind. Lille DAGMAR ville så ikke med, men hun blev snart indfanget og vist til rette.

I hækken på Strynøfærgen gik det så videre med BUKH'en som trofast hjælper, mens solen atter viste, at den også syntes, de sydfynske farvande tog sig bedst ud uden skyer.

En herlig dag på vandet sluttede, da vi gjorde fast i Marstal kl. 14 efter noget bøvl ved anduvningen. En bovpropel kunne have hjulpet i de store bokse, når vinden tog fat i stævnen. Det var dog opløftende at se, at flere andre også havde deres besvær med at manøvrere ind til broen. En tur til Brugsen efter frisk forsyning af Rigabalzam og anden nødvendig proviant blev iværksat, hvorefter

DAGMAR lagde omgivelser til vor yndlingsbeskæftigelse: genopladning! Dertil behøves fred og ro med et glas et eller andet, en god bog og cigar samt skafning i passende mængder.

Og så sidder man og tænker på Rudkøbing og Marstal – to førhen driftige byer med liv og røg i skorstenene. Nu møder vi stille gader fyldt med charme og atmosfære, men hvad lever de af? Turister og sejlere gæster gerne byerne, men kan man leve af det? Havnene begge steder var tidligere arnesteder for livlig erhvervs- trafik – nu står færgelejerne tomme og broklapperne ruster! Fiske må man kun, hvis man har særlig tilladelse fra Bruxelles, og godstrafik skaber kilometerlange køer på vore motorveje. Begge byer har en lang søfartshistorie bag sig, men er nu "udkantsdan- mark", hvad det så indebærer. Ingen landdistriktsminister evner at ændre grundlæggende på de forfald, byer som disse udsættes for efter kommunalreform har centreret enhver aktivitet omkring landets største byer. Det er ikke altid "fremskridtet" fører noget godt med sig – men det bliver måske "billigere"?

Aftensystemerne breder sig i cockpittet til lyden sømandssange i det fjerne, hvor "Marstal Småborgerlige Sangkor" giver koncert på en skonnert i den anden ende af havnen.

10 sømil.

Søndag den 18. august.

Dagen lagde ud med SV-lig vind, 10 – 15 m/sek. godt hjulpet til af slagregn. Dagens aktiviteter indrettedes derefter: kaffe under kalechen, mens vi betragtede vor tyske sidemand, en Dehler 34 med navnet "Hakuna Matata". Et af de mere spøjse navne, der på swahili betyder "Ingen problemer". Det havde de heller ikke, da de lagde fra broen for at gå ud i Marstal Bugt på vej sydover! Formiddagen blev brugt til at læse, hvad Achton Friis skrev om sit besøg i Marstal i august 1921. Han indledte således: " Den aften, vi fra Ærøskøbing kom til Marstal, fik vi straks et kraftigt indtryk af at være vendt tilbage til nutiden. I sin hovedgade minder byen næsten om Esbjerg, og dens tilblivelseshistorie er omtrent også som dennes, om end tempoet her har været langsommere og formatet mere beskedent". I dag ses forskellen på de to byer som et udtryk for vort samfunds udvikling siden 1921, hvor opgangstider er fulgt af nedgangstider – mest de sidste for Marstals vedkommende!

Søassuransforeningen Ærø – her er DAGMAR godt forsikret

Efter frokost blev der ophold i regnen, og vi cyklede på besøg hos Marstal Søfartsmuseum, efter min mening et af de bedste af slag-sen. Med levende fortællinger i ord og billeder af tidligere tiders søfarende belyses dagligdagen i sejskibenes tid og begivenheder

under 2. verdenskrig, hvor Marstals søfolk udgjorde en stor del af handelsflådens besætninger. Disse beretninger understøttes på fornem vis af en omfattende udstilling i museets mange lokaler og ikke mindre af den mindetavle, der er rejst ved kirken med navne på de omkomne søfolk under de to verdenskrige. Man bliver let påvirket af alle de maritime indtryk fra svundne tider, byens atmosfære giver fra sig.

Og så gik det tilbage til DAGMAR i den sidste regnbyge, hvorefter solen brød frem og vinden lagde sig, så skuden ikke længere lå og huggede i sine fortøjninger.

Det gav os lyst til en cykelaftentur til den nyrestaurerede "Bonavista", der duftede af frisk egetømmer i lasten. Mon rig og overbygning kommer på? Siden kørte vi gennem den stille bys smalle gader ud på Ærø's hale med kig Bagenkop, hvor-til vi agter os i morgen.

Mandag den 19. august.

Morgensol, Gammel Dansk, svage vinde – en morgenstund efter skippers hoved! Cyklerne blev klargjort efter morgenskafning, og en burger hentet i Brugsen, så der var forsyninger til en Ommeltur. Gennem Marstals "forstæder" med udsigt over til Halmø og Birkholm gik turen forbi et utal af huse til salg såvel i Marstal som

i landsbyerne, vi passerede. De fleste var små arbejder- eller fiskerboliger. Udvalget var i sandhed stort! I Ommel, som er en ølandsby i ordets bedste betyd-

ning, drejede vi ned til Kleven havn, der ligesom de øvrige lokaliteter, var male- risk og stille med lokale fiskere på sladrebænken og masser af natur. Siden så vi

nærmere på jættestuen i Kraghnæs på den anden side af fjorden inden DAGMAR i havnen i Marstal blev bordet. Kl.14 afsejlede vi i havblik ud af renden sydpå forbi stenmolen mod Bagenkop.

I går var Marstal Bugt et hidsigt farvand med skrap søgang – i dag et spejlblankt farvand! BUKH'en nød det lige så meget som hovmesteren!

Ankomst til Bagenkop kl. 16 - havnen bugnede med ledige pladser, så det var bare om at tage for sig! Afslapning og aftenska- fning gav fornyede kræfter til en aftentur på havnen i solnedgan- gen. En ung fisker gav udtryk for byens situation: Han havde tjent en slat penge ved at tage på pilketur med en flok tyskere, De havde fanget 40 kg torsk. En trawlerkutter, der lige var kom- met i havn, havde landet 30 kg.!

På molen afsluttede vi aftenen med et besøg på hos en lokal bil- ledkunstner. Det blev til en god snak om billeder og meget andet – hun var lærer!

10 sømil.

Tirsdag den 20. august.

Bagenkop i morgensol og med stor aktivitet i såvel jolle- som fiskerihavn. Her er en by, hvor fiskeriet er af stor betydning med mange kuttere i havnen, selv om man åbenbart har vanskeligt ved at få sit udkomme deraf. Tilsyneladende understøttes bagenkopperne kraftigt af turister – især tyske! I havnen er 2 ud af 10 både med Dannebrog i hækken. I de mange små joller, der skal på pilketur, sidder 4-5 mand med fiskestænger strittende til alle sider selv om det siges, at torsk fanges i måneder med r i navnet! Og langs lystbådehavnen er opført mondæne sommerboliger med udsigt til Langelands Maritime Efterskole, der selvfølgelig er i tand med tidens unge, og derfor nu hedder "Action Efterskolen"! Lokalbefolkningen kendes – ud over sproget – på deres "uniform" af blå Kansas, orange olietøj og træsko. Og så hørte vi på vej gennem byen et par gamle koner, der vel kunne udtrykke byens valgsprog, da der blev sagt: "Va' je' itte når i dau, når je i morn"! Også her tynder det ud i befolkningen og mange af de små huse er til salg.

Vi tog på cykelsafari gennem sydlangelands kuperede terræn med mange "hattebakker", hvoraf isen gavmildt har spredt over 1000 rundt på øen efter sidste istid. Langelandsfortet var vort første mål – eller "Koldkrigsmuseet", som det hedder i dag.

At kravle ned i O-bunkeren eller en kanonbunker under jorden og opleve den trange plads og tunge luft, satte fantasien i gang, uden man dog helt kunne sætte sig ind i bemanningens tilværelse. Og endnu mindre plads men mere lugt var

der i U-båden Springeren, der lå åben for besøgende. Mindst plads var der i de to jagerfly – Draken og MIG. Til gengæld har udsigten været enorm!

Langelandsfortet har jeg i ungdomsårene kun oplevet som en hemmelig lokalitet, der ikke taltes om, selv om alle vidste, det lå der. I dag er det rigtigt spændende at lægge vejen forbi og få opfrisket historien om den kolde krig.

På fortet hørte vi, der blev talt om, at verdens største skib "Mærsk McKinney Møller" stod ned forbi Langeland, så vi tog fat i cyklerne og begav os ned mod sydspidsen af Langeland ved Gulstav Klint. Det var en fin tur op og ned ad bakke og ud og ind

mellem hegnene forbi de vilde heste, til vi nåede Østersøen. Her tårnede både Gulstav og Dovns Klint sig op med masser af rulle-

sten ved foden og digesvaler i toppen. Klinterne er resterne af to "hattebakker" som havet langsomt fortærer. Hr. Møllers skude lod vente på sig, så vi besteg atter cyklerne og kørte hjemad forbi en stor åbning med flokke af Exmoor ponier – vilde heste - der græssede. Og vi kunne da

heller ikke køre forbi jættestuen ved Hulbjerg uden at kigge ind for at se, hvad vore forfædre syslede med for 5000 år siden!

Aftenen sluttede med en lykønskingsopringning til Louise i Vangede, der blev 7 år og nu går i 1. klasse!

Onsdag den 21. august.

Hvile- og vaskedag. Efter 14 dage til søs trænger garderoben til en opkvalificering, og i Bagenkop har man den udmærkede ordning, at har man betalt havnepenge, er alt inklusiv – også vaskemaskine og tørretumbler! Det kunne man lære meget af andre steder! Altså var det dagens aktivitet bortset fra lidt indkøb af nylavede fiskefrikadeller hos en glad fiskedreng hos Bagenkopfisk og en lille afstikker ud til jættestuen med lygte i tasken, så man rigtig kunne aflure detaljerne i langelændernes byggekunst for 5000 år siden! Da vasketøjet var propert lagt på plads af hovmesteren, afsejlede vi kl. 17,30 i vind af 2 – 4 m/sek. fra SV – men i de gamle dønninger rullede DAGMAR mere, end hovmesteren syntes om. Kl. 19,00 fandt vi en plads i Marstal blandt en masse gæstesejlere (læs tyskere!).

10 sømil.

Torsdag den 22. august.

Når man vågner i Marstal mellem 0600 og 0800 er det lyden af fodtrin på broen: endeløse rækker af søvnige ho' der af begge køn med håndklæder og badetasker på vej til baderummene, der næppe kender ordet "Godmorgen". Ingen siger noget i hvert fald, men det skal ikke afholde en fra at hilse sådan en herlig morgen, hvor alt er stille og solen arbejder i det skjulte.

Vi fik klaret alle de vigtigste ting: lidt proviantering og afsendelse af endnu en fødselsdagshilsen til Freja på 2-års dagen. Kl. 11,00 afsejlede vi fra Marstal i sol og svag vind og gik med den trofaste

BUKH forbi Birkholm igennem Mørkedyb, der i dag var lige så trafikeret som Vejle Fjordbroen!

*Færgeræs:
Ærøfærge og
Lyø/Avernakøfærge*

Herefter lå det til tider havblikstille farvand frit foran os, når vi ser bort fra den travle færgetrafik i det sydfynske. Syd om Drejø og Avernakø, der begge består af to øer forbundet med en tynd landtange kaldet "drejet".

Så stod vi ind forbi Lyøfærge og Knastegrund og fik kl. 15,30 fastgjort DAGMAR i bunden af Dyrholm Havn i selskab med bl.a. "Lilja" af Haderslev.

22 sømil.

Fredag den 23. august.

Dagens første aktivitet efter morgenvask og -skafning bestod i at forlægge til anden plads, da DAGMAR lå og spærrede for nogle lokale skuder. Men så gik det løs med skibscyklerne på de små kuperede veje gennem skov langs hegn og stendiger til Fåborg.

Vi spiste en sandwich på Langelinie, inden vi entrede "Lille Bjørn", der sejlede os til Bjørnø. Her fik vi et par timer til at gå med at nyde den lille by, de gamle huse og udsigten i sommersonne ud over vandet. Samtidig inspicerede vi broen blot for at konstatere, at det ikke lige er en plads for DAGMAR. Bjørneboerne er i dag motoriserede, nogle endda med egne nummerpladeer!

For hundrede år siden forholdt det sig anderledes, som Achton Friis skriver: *Vi så Sanktbernhardshunde et par steder i byen. Det viser sig, at dette dyr på øen anvendes som trækraft foran de små vogne, som fører mælkejungerne til og fra landingsstedet. Bortset fra, at den således gør nytte på stedet, er denne køter den mest afskyelige form for hund, der er slæbt ind i landet. Med sine kalveben, der dingler fra hofterne som på løse hængsler, sine sløve, rindende øjne og savlende mund er den et typisk eksempel på en degenereret race..... Det er en mærkelig tålmodighed, der får folk til at finde sig i, at disse udyr går løse omkring som løver og tigre og gør vejene usikre!*

Dagens fangst: Valnødder fra Dyreborg og Bjørnø til årets vald-nøddesnaps!

Sol og frisk luft fra øst har vi fået hele dagen, og nu ser det ud til, at vi får endnu mere af det sidste de næste dage, så proviantforsyningen er blevet opdateret i Fåborg. Godt vi har Cyklerne!

"Lille Bjørn" ankommer til Bjørnø

Lørdag den 24. august

Sol og 10 – 15 m/sek fra øst – vi bliver her i læ af den nye mole i Dyreborg! Siden vi sidst har været her, er der investeret 1,2 mill. i havnen fra puljen til bæredygtigt fiskeri og fra Real Dania. Men hvad er bæredygtigt fiskeri? Jo, det er når fiskerne

ikke bringer fiskebestandens naturlige reproduktionsevne i fare, og det kan man da ikke beskyldes den håndfuld fritidsfiskere i Dyreborg for. Hvis alle havne landede lige så få fisk som her, ville man i løbet af få år have så mange fisk i vore farvande, at vi kunne gå på vandet! Her er et skoleeksempel på resultatet af en velformuleret og dokumenteret ansøgning til en af EU's utallige fonde!

En cykeltur på tværs af Knolden, bragte os om på læsiden, hvor der var sol og badevand uden bølger. Tillige fik vi på turen en flot udsigt både til Avernakø og Lyø.

På vej hen langs havnen, blev en bildør pludselig åbnet, og ud stod en mand med ordene: "Dig kender jeg"! Og det gjorde han, for det var en gammel studiekammerat fra fortiden, der lige dukkede op og besøgte os senere på aftenen på DAGMAR.

*Forbi Avernakø med alle sejl sat i en østlig frisk vind!
Jo, de store kan rigtigt!*

Søndag den 25. august.

Det er stadig en frisk østenvind mellem 10 - 15 m./sek., men vi ligger fint i læ ved molen og venter på besøg af den lille stump Freja, der fyldte 2 år i går. Hun og forældrene kom efter hendes og vores middagssøvn, hvorefter hun bemægtigede sig herredømmet over DAGMAR og de nærmeste omgivelser. En tur i Dyreborgskoven med efterfølgende is på kajen fuldendte dagen, hvorefter roen atter bredte sig ombord på skuden her.

Mandag den 26. august.

Uanset om man ligger i havn i Fåborg, Dyreborg eller Falsled, er det et "must" at aflægge besøg i Fyns største landsbykirke og eneste rundkirke i Horne, der ligger ca. 6 km fra hver havn. Derfor er dagen i dag sat af til dette besøg, inden vi slipper forbindelsen til land! Ligegyldigt hvorfra man nærmer sig rundkirken, går det op ad bakke, for den ligger meget bevidst på et af Horne Lands højeste punkter. Hensigten har været ganske klar: her råder den danske konge! Da Valdemar den Store efter togtet til Rügen i 1169 udbyggede sin magt i Danmark ved anlæggelsen af synlige forsvarsværker, valgte han at bygge en rundkirke på

Tirsdag den 27. august.

I dag er vinden løjet meget af, og vi lister ud fra Dyreborg i en let østlig sommervind med sol foroven ved 10,30-tiden. Mange andre er som os på vej et andet sted hen – vi har valgt at runde Horne Land og gå til Falsled. Vel fortøjet her kl. 13 oplever vi en rolig havn, hvor den største aktivitet er de mange fiskerjoller, der morgen og aften tøffer ud til deres garn i Helnæsbugten for at hjembringe dagens middag. Her er fiskeriet meget mere omfattende (og hyggeligt!), end i den EU-begavede havn, vi netop forlod!

toppen af Horne Land, så synet af den bastante bygning mødte søfarende sydfra lang tid før, de nåede til kysten på Fyn. Dermed var det synligt, hvem der regerer her. I dag er udsynet flere steder hæmmet af bebyggelser og træbevoksninger, men tårnet er dog stadig synlig fra søsiden. Kirken er siden blevet forsynet med store tilbygninger mod øst og vest, så kirkerummet i dag har en imponerende størrelse. De lokale herremænd på Hvedholm Slot har også ydet deres dertil. Forleden blev der afholdt en lukket koncert med den irske sanger Johnny Logan, hvor kirken fyldtes af 250 tilhørere.

Havnen er tillige helt ind i inderste krog fyldt med små vandmænd, der er klækket i millionvis her sidst på sommeren. Et kig ud af forruden på DAGMAR afslører Horne Kirke tronende i horisonten højt på bakketoppen i aftensolen. 13 sømil.

Onsdag den 28. august.

Atter en klar augustmorgen med svag vind. Efter den grundige morgenskaftning afgik vi fra Falsled med Vigø og Illumø om styrbord.

Aften i Falsled

Gennem menneskealdre har fyrretræerne på Illumøs vestende kendetegnet indsejlingen til Helnæs Bugten. Nu er de lidt falmede!

Fri af Helnæsbugten satte vi kursen mod Barsø hen over et til tider spejlblankt farvand mellem Fyn og Als. Så sætter vi pris på den gode gamle BUKH, der summede trofast under dørken med 5 – 6 knob på loggen og autopiloten, der holdt kursen mens vi holdt tilbørlig udvig. Og der var nok at kigge efter. Når himmel og hav til tider gik i ét med hinanden, var der gode muligheder for at spotte marsvin i leg. Hvorfor et par flokke af de små tumlinger samledes om DAGMAR, ved jeg ikke, men flere gange svømmede de gryntende forbi i vandoverfladen. Måske synes de også, DAGMAR er dejlig set fra deres synsvinkel?

Kl. 14,30 lagde vi ind til et solbeskinnet Barsø. Efter sådan en tur hen over det sydlige Lillebælt trænger man til en god frokostskafning efterfulgt af forskellige afslappende aktiviteter. Flere oplevelser i dag vil bare gøre os kuldrede.

23 sømil.

Torsdag den 29. august

Her fra broen på Barsø ar vi en fornem udsigt over til Løjtland og Barsø Landing. Og bag træerne over Loddenhøj gemmer sig Brø-

de, hvor Anna og Lorents lagde hybel til en ung håbefuld under-svend i det forrige årtusind! I dag er gårdens marker for en del udstykket til et nyt feriecenter og sommerhusområde. Man kan sige meget om Barsøs havn, men i forhold til alle andre, vi har besøgt, får du stort set kun udsigten for dine havnepenge. 120 kr. for strøm, broplads og et primitivt toilet uden vand til DAGMAR, synes jeg er alt for dyrt, når vi f. eks. i Troense får det hele for 100 kr. Og der er udsigten mindst lige så god! I Bagenkop er der tip top moderne med alt incl. gratis vaskemaskine og tørretumbler for 160 kr, så jo, Barsø er i den dyre ende!

Vi sejlede derfra hen på formiddagen og lagde os inderst i Genner Bugt på Kalvø – det har vi prøvet før. Havnepenge 120 kr. med adgang til bad og vand på broerne!

Lille DAGMAR blev lastet med cykler, og så gik turen til Dybvighoved, hvor alt landsattes og bestigningen af Løjtland påbegyndtes. De høstede marker duftede af halm, mens vi dels trak, dels kørte mod Løjt Kirkeby i den lune sommervind.

Provantering i Brugsen samt et tilfældigt møde med lokale beboere bragte snak frem og fælles bekendte, der stadig boede her, så hilsner blev formidlet. Tilbage til Lille DAGMAR ned ad bakkerne var ren luksus – især med et stor last på ryggen.

En enkelt regnbyge varslede omslag i vejret, men en skyfri sommerhimmel afsluttede dagen – vi har stort set haft pletfri himmel på hele turen. Nu sætter vi kursen hjemad.

3 sømil

Fredag den 30. august

Kl. 10 afsejlede vi fra Kalvø i let vestlig sommervind med en overskyet himmel. Ud af Genner bugt gled vi behageligt af sted med sejl, men fri af Barsø øgede vinden, og vi mødte de bløde medløbende søer, der fik DAGMAR til at rulle og skære op. Det fik dog en ende, da Halk Hoved gav os bølgelæ til Årøsund. Her mødte vi den sidste nye 55 fods X-yacht i fuld sejlføring til glæde for Bådmagasinet's fotograf. Havde vi 6½ mill. kunne man erhverve sådan en storsøster til DAGMAR, men det er ikke lige aktuelt - vi har soldet lidt på ferien! Kl. 13 gik vi ind til Stevelt for frokostskafning og en tur i land. Perikon kunne stadig fås til en bitterdrum. Bonden havde tilsået markerne og gjort klar til næste sæson - så langt er vi ikke nået endnu! Vi stod ind ad fjorden, mens regnbygerne trak den modsatte vej. Det var jo fint, for så kunne vi afrigge for ferien i aftensolen på broen ved Haderslev Sejl Club efter et sommertogt i det sydfynske, der endnu en gang bragte nye oplevelser med sig.

25 sømil

Udsigt over Genner Bugt fra Dybvighoved

